

INTRODUCERE: CĂSĂTORIE ȘI MARTIRIU

Dietrich Bonhoeffer era logodit cu Maria von Wedemeyer când a fost executat prin spânzurare în zorile zilei de 9 aprilie 1945, la vârsta de treizeci și nouă de ani. În calitate de tânăr pastor în Germania, s-a opus nazismului și, în cele din urmă, a fost arestat pe data de 5 aprilie 1943, pentru implicare într-o conspirație care viza asasinarea lui Adolf Hitler.

Așadar nu a apucat să se căsătorească. În drumul său spre adevărata Realitate a sărit peste „umbra“ acesteia de aici de pe pământ. Unii sunt chemați să-L reprezinte pe Hristos într-un fel, alții într-altul. Martiriul, nu căsătoria, a fost chemarea lui.

A fi căsătorit în momentul morții este un dat al providenței atât dulce, cât și amar. Dulce, pentru că pe buza prăpăstiei eternității aerul este limpede precum cristalul și vezi mai clar ca niciodată la iubitul sau iubita ta imperfectă lucrurile prețioase care contează cu adevărat. Amar, deoarece suferința se dublează pe măsură ce unul îl privește pe celălalt cum moare, sau chiar se împătrește dacă mor amândoi. Și, chiar mai mult, dacă au și copii.

UN SINGUR TRUP CHIAR ȘI ÎN MOARTE

Acesta a fost și cazul lui John și Betty Stam. Ei au fost misionari trimiși de Societatea Misionară China Inland. După ce s-au cunoscut la Moody Bible Institute, au navigat spre China separat—ea în 1931, el un an mai târziu. Căsătoria lor a fost oficiată de Reuben A. Torrey în 25 octombrie 1933, la Tsinan. John avea douăzeci și șase de ani; Betty avea douăzeci și șapte de ani.

Regiunea era deja periculoasă din cauza războiului civil dintre Partidul Naționalist Chinez și Partidul Comunist Chinez. În 11 septembrie 1934 s-a născut Helen Priscilla. Trei luni mai târziu, părinții ei erau decapitați de comuniști pe un deal de lângă Miaosheo, în timp

ce micuța Helen stătea ascunsă acolo unde o lăsase mama ei, cu zece dolari în păturică.

Geraldine Taylor, nora lui Hudson Taylor (fondatorul Societății Misionare China Inland), a publicat povestea martiriului soților Stam, la doi ani după moartea lor. De fiecare dată când o citesc, îmbinarea sublimului acestei căsătorii cu durerea sfârșitului ei, precum și cu suferința micuței Helen, mă fac să plâng.

Niciodată nu le-a fost mai dragă micuța aceea decât atunci când i-au privit pentru ultima dată frumusețea, deoarece amândoi fuseseră somați să se prezinte în fața autorităților în dimineața următoare pentru a-și primi sentința de condamnare la moarte. . . . Legați dureros cu frânghii, cu mâinile la spate, dezbrăcați, John fiind și desculț (șosetele i le dăduse lui Betty), au trecut pe strada unde el era cunoscut de mulți, în timp ce comuniștii îl ridiculizau și chemau oamenii să asiste la execuție.

Asemenea Domnului lor, au fost și ei duși pe un mic deal din afara orașului. Acolo, într-un pâlcc de pini, comuniștii au ținut un discurs unor oameni care asistau fără voia lor la ce se pretrecea, și prea îngroziți pentru a îndrăzni să protesteze—Dar nu, cineva a rupt rândurile! Medicul din localitate, care era și creștin, a dat glas sentimentelor multora când a căzut în genunchi și a pledat pentru viața prietenilor săi. Respins cu furie de comuniști, el a insistat, până când a fost și el condamnat la moarte, de îndată ce li s-a părut că și el este un urmaș al lui Hristos.

John s-a întors spre comandantul trupei, cerându-i milă pentru acel om. Când i s-a ordonat aspru să îngenuncheze, expresia de bucurie de pe fața lui, și chiar după aceea, a fost mărturia Prezenței nevăzute alături de ei când și-au dat duhul—Betty a fost văzută tremurând, dar numai pentru o clipă. Legată cum era, a căzut în genunchi lângă el. Un ordin rapid, fulgerul unei săbii pe care ea nu a apucat să o vadă—și au fost reuniți.¹

NIMIC NU SE PIERDE

Da, au fost reuniți, dar nu ca soț și soție. Pentru că Isus a spus: „Căci

¹ Howard Taylor, *The Triumph of John and Betty Stam* [Triumful lui John și Betty Stam], Philadelphia: China Inland Mission, 1936, 107–108. Fetița a fost ascunsă, dar a fost găsită de creștini și salvată.

după ce vor învia din morți, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita, ci vor fi ca îngerii în ceruri“ (Marcu 12:25). După moarte nu există căsătorie, în forma pe care o cunoaștem pe pământ. Umbra păstrării legământului între soț și soție face loc realității păstrării legământului dintre Hristos și Biserica Sa slăvită. Nimic nu se pierde. Muzica oricărei plăceri de pe pământ este acolo transpusă într-o cheie infinit mai înaltă.

John și Betty Stam sunt acum mai aproape unul de celălalt decât când au fost căsătoriți pe pământ, așa cum sunt și Dietrich Bonhoeffer și Maria, dacă ar fi ajuns să se căsătorească. Ei „strălucesc ca soarele în Împărăția Tatălui lor“ (Mat. 13:43). Desăvârșirea lor magnifică ne arată slava lui Hristos. În veacul viitor, trupurile lor vor fi restaurate și întreaga creație se va alătura copiilor lui Dumnezeu într-o bucurie veșnică (Rom. 8:21).

DUPĂ CUM COROANA ÎL FACE PE UN OM ÎMPĂRAT, AȘA CĂSĂTORIA FACE DIN CEI DOI UNA

La o lună după ce fusese aruncat în închisoare și cu doi ani înainte de a fi executat, Bonhoeffer scria din secția militară a închisorii din Tegel, Berlin, „Predică de nuntă dintr-o celulă de închisoare.“ Textul folosit a fost Efeseni 1:12: „ca să slujim de laudă slavei Sale, noi, care mai dinainte am nădărdit în Hristos.“

Căsătoria este mai mult decât dragostea voastră unul pentru celălalt. . . . În dragostea voastră voi vedeți doar cerul fericirii proprii, dar prin căsătorie sunteți amândoi plasați într-un poziție de responsabilitate față de lume și omenire. Dragostea voastră este bunul vostru privat, dar căsătoria este mai mult decât ceva personal—ea este un statut și o funcție. Așa cum coroana, și nu doar voința de a domni este ceea ce îl face pe un om împărat, la fel căsătoria, și nu doar dragostea voastră unul pentru celălalt, este ceea ce vă unește în fața lui Dumnezeu și a oamenilor.²

2 Dietrich Bonhoeffer, *Letters and Papers from Prison* [Scrisori și scrieri din închisoare], ed. Eberhard Bethge, New York: Macmillan, 1967, 27. Toate citatele din Bonhoeffer de la începutul fiecărui capitol al acestei cărți au fost preluate din: *Letters and Papers from Prison* [Scrisori și scrieri din închisoare]; Dietrich Bonhoeffer, *Viața împreună. Psalmii - cartea de rugăciune a Bibliei* (Cluj-Napoca: Peregrinul, 2015); Dietrich Bonhoeffer, *Costul uceniciei* (Cluj-Napoca: Peregrinul, 2009).

Scopul acestei cărți este de a vă lărgi perspectiva cu privire la ceea ce este căsătoria. După cum spune Bonhoeffer, căsătoria este mai mult decât dragostea voastră unul pentru celălalt. Mult mai mult decât atât. Sensul ei este infinit mai profund. Spun aceasta cu mare grijă. Semnificația căsătoriei este reprezentarea dragostei păstrării legământului dintre Hristos și poporul Său.

Această dragoste a păstrării legământului și-a atins punctul culminant în moartea lui Hristos pentru Biserica Sa, Mireasa Sa. Moartea aceasta este expresia supremă a harului, care este expresia supremă a slavei lui Dumnezeu, care are o valoare infinită. Prin urmare, când Pavel spune că destinul nostru ultim este „lauda slavei harului Său [al lui Dumnezeu]“ (Efeseni 1:6), el pune căsătoria pe o treaptă deosebit de înaltă, pentru că aici, în mod unic, Dumnezeu prezintă apogeul slavei harului Său: „cum a iubit și Hristos Biserica și S-a dat pe Sine pentru ea“ (Efeseni 5:25).

UN MOD CIUDAT DE A ÎNCEPE O CARTE DESPRE CĂSĂTORIE

O reflectare asupra martiriului poate părea un mod ciudat de a începe o carte despre căsătorie. Dacă am trăi într-o altă lume și am avea o altă Biblie, mie cel puțin mi s-ar părea ciudat. Dar iată ce citesc în Biblia mea:

„Cei ce au neveste să fie ca și cum n-ar avea.“ (1 Cor. 7:29)

„Dacă vine cineva la Mine și nu urăște pe tatăl său, pe mama sa, pe nevastă-sa, pe copiii săi, pe frații săi, pe surorile sale, ba chiar însăși viața sa, nu poate fi ucenicul Meu.“ (Luca 14:26)

„Adevărat vă spun că nu este nimeni care să-și fi lăsat casa sau nevasta sau frații sau părinții sau copiii pentru Împărăția lui Dumnezeu și să nu primească mult mai mult în veacul acesta de acum, iar în veacul viitor viața veșnică.“ (Luca 18:29-30)

Pentru mine aceste versete înseamnă următoarele: căsătoria este un dar bun pe care Dumnezeu ni-l face, dar lumea a decăzut, păcatul s-a înmulțit, ascultarea costă, suferința este de neocolit și „omul va avea de vrăjmași chiar pe cei din casa lui“ (Mat. 10:36). În viața conjugală putem avea parte din plin de romantism înflăcărat, intimitate sexuală pasională și bucurie pentru copiii dragi care ni se nasc. Dar pe toate acestea să nu le ținem prea strâns—să le ținem de fapt ca și cum nu

le-am ține. Acest aspect îl subliniază Bonhoeffer. Pentru a putea privi la viața acestui om și la semnificația ei pentru noi, pe parcursul acestei cărți îl voi lăsa pe el să ne vorbească pe scurt la începutul fiecărui capitol.

Romantismul, sexul și copiii sunt daruri vremelnice pe care le primim de la Dumnezeu. Ele nu vor face parte din viața ce va urma. Și nici măcar pentru această viață ele nu ne sunt garantate. Ele nu sunt decât o altă posibilă potecă de-a lungul căii înguste care ne duce în Paradis. Căsătoria ne poartă pe înălțimi uluitoare, dar și prin mlaștini cu mirosuri pestilențiale. Căsătoria face multe lucruri mai dulci, dar odată cu ea vin și unele lucruri amare.

AM REUȘIT

Căsătoria este un dar efemer. În ce mă privește, nu am reușit să ating decât suprafața minunilor, dar și a suferințelor ei. Sper că tu vei merge mai departe, mai în profunzime, sau poate pe noi culmi. În timp ce această carte este în curs de publicare, Noël și cu mine trecem de a patruzecoa aniversare a căsătoriei noastre. Noël este darul lui Dumnezeu pentru mine—un dar mult mai bun decât merit. Vorbim adesea despre minunea de a fi căsătoriți până când unul dintre noi va muri. Nu a fost o căsătorie fără probleme. Așa că ne vedem pe noi înșine pe la vârsta de șaptezeci sau optzeci de ani—când divorțul nu doar că este păcat, ci și prostie de-a dreptul—stând unul în fața celuilalt, poate la Old Country Buffet, zâmbindu-ne unul celuilalt, cu fețele ridate și spunând, cu cea mai profundă recunoștință pentru harul lui Dumnezeu, „Am reușit.“

Celor care se află la început de drum le ofer cuvintele lui Dietrich Bonhoeffer, cărora mă alătur pe deplin:

„Primiți-vă cu bucurie unul pe altul. . . pentru slava lui Dumnezeu“. Acesta este cuvântul lui Dumnezeu pentru căsătoria voastră. Mulțumiți-I pentru aceasta; mulțumiți-I că v-a condus până aici; rugați-L să pună El temeliea căsătoriei voastre, să o confirme, să o sfințească și să o păzească. Astfel căsătoria voastră va fi „spre lauda slavei Lui.“ Amin.¹

1 *Letters and Papers from Prison* [Scrisori și scrieri din închisoare], 32.